

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ

для здобувачів вищої освіти 5 курсу денної форми здобуття освіти
освітньої програми «Клінічна фармація»
спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»
галузі знань «22 Охорона здоров'я»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ



Волкова Аліна Вікторівна volkova.nuph@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра соціальної фармації

2. Адреса кафедри: вул. Валентинівська, 4, м. Харків, 61168

3. Веб-сайт кафедри: www.socpharm.nuph.edu.ua

4. Інформація про викладачів:

Волкова Аліна Вікторівна – кандидат фарм. наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної фармації. Досвід науково-педагогічної діяльності – 13 років. Викладає освітні компоненти: «Академічна доброчесність», «Фармацевтичне право та законодавство», «Соціальна фармація», «Фармацевтичний маркетинг та менеджмент», «Вступ до фаху». Наукові інтереси: соціальні аспекти управління фармацевтичним забезпеченням населення, сучасні підходи до підвищення ефективності формування фармацевтичної грамотності населення, соціальні тенденції маркетингу у фармацевтичній галузі.

5. Консультації: відбуваються в онлайн форматі відповідно до розкладу викладачів, що розміщено на сайті кафедри.

6. Анотація освітньої компоненти: Предметом вивчення соціальної фармації є здоров'я громадян, вивчення залежності від впливу комплексу соціальних, психологічних, екологічних чинників. Соціальна фармація поєднує фармацію з економікою, правом, соціологією, політологією, психологією, інформатикою, менеджментом, демографією й статистикою та іншими науками, характеризує стан здоров'я населення, ефективність діяльності системи охорони здоров'я й фармацевтичного забезпечення населення. Соціальну фармацію можна розглядати як міждисциплінарну та міжгалузеву науку, яка поєднує фундаментальні, клінічні та соціологічні науки, де можлива реалізація фармацевтичних професій на соціальному рівні, з урахуванням впливу законодавства на фармацевтичну діяльність, здоров'я населення, економіки країни, рівня підготовки та наявності фахівців, комплаєнтність пацієнта.

7. Мета викладання освітньої компоненти: формування системних знань щодо соціально-економічних аспектів організації фармацевтичного забезпечення населення на макро- та мікроекономічному рівнях, а також формування професійно-важливих навичок щодо впровадження соціально-економічних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК. 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення

ЗК. 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК. 5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

ЗК. 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК. 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармацевції, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних та паразитарних захворювань

ПРН 23. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 25. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами

10. Статус освітньої компоненти: обов'язкова

11. Пререквізити освітньої компоненти: освітня компонента базується на вивченні таких освітніх компонент, як організація та економіка фармацевції, фармацевтичний маркетинг та менеджмент, й інтегрується з такими освітніми компонентами, як клінічна фармацевція та фармацевтична опіка фармакоеконіміка, фармацевтичне право та законодавство (правознавство та медичне законодавство).

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЕКТС. 32 години аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, семінарські заняття - 24 годин, самостійна робота - 58 годин.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, семінарських занять

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами

Тема 1. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармацевції

Тема 2. Концепція соціальної фармацевції як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору сфери охорони здоров'я

Тема 3. Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення

Тема 4. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармацевції

Тема 5. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню

Змістовий модуль 2. Морально-етичні та правові основи роботи фармацевтичних працівників.

Правові основи та інформаційне забезпечення фармацевтичної діяльності

Тема 6. Управління якістю фармацевтичного забезпечення

Тема 7. Роль фармацевтичного працівника на сучасному етапі розвитку фармацевції в Україні.

Тема 8. Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я.

Тема 9. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармацевції. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я.

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль: усного та / або письмового опитування, дидактичні тестові завдання, вирішення практичних ситуаційних (розрахункових) завдань

Контроль змістових модулів: усного та / або письмового опитування, дидактичні тестові завдання, вирішення практичних ситуаційних (розрахункових) завдань

Форма семестрового контролю: семестровий залік

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 1; для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 2.

Умови допуску до семестрового контролю: відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність здобувача вищої освіти виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для семінарського заняття кількості балів – мінімум 6 балів, максимум 10 балів.

Тестові завдання вхідного контролю складаються на початку кожного практичного заняття. Загальна кількість балів за тестові завдання 2 бали. При наданні 100% правильних відповідей студент отримує 2 бали, при 75% – 1,5 бали.

Також оцінювання теоретичних знань відбувається шляхом усного або письмового опитування під час кожного практичного заняття.

Оцінювання теоретичних знань – здобувачам вищої освіти виставляються від 0 до 2 балів:		
від 0 до 2,0	75% - 100%	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання
	50% - 75%	виставляється здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки
	25% - 50%	виставляється, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення
	до 25% балів	виставляється, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки

За вирішення розрахункових (ситуаційних) завдань на кожному занятті студент може отримати 6 балів:

Оцінювання практичних умінь та навичок – здобувачам вищої освіти виставляються від 0 до 6 балів:		
від 0 до 6,0	75%-100%	Практичне завдання (ситуаційне завдання) виконано здобувачем вищої освіти самостійно без помилок.
	50%-75%	Практичне завдання виконано самостійно проте, допущено помилки в розрахунках, принципах підготовки мультимедійних матеріалів тощо.
	25%-50%	Практичне завдання виконано самостійно проте, допущено значні помилки в розрахунках, принципах підготовки мультимедійних матеріалів тощо.
	до 25% балів	Здобувач вищої освіти не зміг виконати практичні та ситуаційні завдання, не оформив робочий журнал.

Підсумковий результат опанування тем кожного змістового модулю оцінюється під час контролю змістового модуля, який передбачає контроль теоретичних знань (у формі теоретичного усного та / або письмового опитування та дидактичних тестів) і практичних навичок (вирішення практичних ситуаційних завдань):

Змістовий модуль 1:	Мінімум – 6 балів	Складання дидактичних тестів	4 бали / 40 %
	Максимум – 10 балів	Вирішення практичних ситуаційних завдань	6 балів / 60 %
Змістовий модуль 2	Мінімум – 12 балів	Теоретичне опитування	8 балів / 40 %
	Максимум – 20 балів	Вирішення практичних ситуаційних завдань	12 балів / 60 %

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами. - оцінювання тем (6-10): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (6-10): складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: Морально-етичні та правові основи роботи фармацевтичних працівників. Правові основи та інформаційне забезпечення фармацевтичної діяльності. - оцінювання тем (6-10): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 2 (12-20): письмове (усне) опитування, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних заняттях, контролю змістових модулів (в т.ч. із використанням мобільних девайсів) є фактом порушення принципів академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять.

Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<p>1. Соціальна фармація : підручник для здобувачів вищої освіти / А. А. Котвіцька, А. В. Волкова, І. В. Кубарева та ін. ; за ред. А. А. Котвіцької. – Харків : НФаУ, 2021. – 264 с.</p> <p>2. Соціальна фармація: робочий зошит до аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти / А.А. Котвіцька, А.В. Волкова, І.В. Кубарева та ін. – Х. : НФаУ, 2021. – 68 с.</p> <p>3. Основи права та законодавства у фармації : нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суріков та ін. ; за ред. А. А. Котвіцької. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 528 с. – (Національний підручник).</p> <p>4. Фармацевтичне правознавство у схемах і таблицях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суріков та ін. – Х. : НФаУ, 2015. – 112 с.</p>
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<p>1. Корж Ю.В., Олійнскова Н.В. Науково-методичні підходи до удосконалення фармацевтичної допомоги хворим на епілепсію: метод. рек. / Ю.В. Корж, Н.В. Олійнскова. – Х. : НФаУ, 2022. 30 с.</p> <p>2. Котвіцька А. А. Вивчення основних етапів становлення та розвитку соціальної фармації у світі та в Україні / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, І. О. Сурікова // Фармацевтичний часопис. – 2017. – №3(43). – С. 70–76.</p> <p>3. Котвіцька А.А. Визначення змісту та передумов формування концепції соціальної фармації в країнах світу та в Україні // А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, І.О. Сурікова // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2017. – Т. 3 №4. – С. 3–9.</p> <p>4. Котвіцька А. А. Дослідження впровадження етичного кодексу фармацевтичних працівників України у практичну діяльність / А. А. Котвіцька, І. О. Сурікова, Н. Б. Гавриш // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2015. – Т. 1, № 1. – с. 45-52.</p> <p>5. Котвіцька А.А. Дослідження негативних наслідків застосування лікарських засобів пацієнтами в Україні та за кордоном / А.А. Котвіцька, І.О. Сурікова // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2019. – № 2 (58) – С. 46 – 52.</p> <p>6. Котвіцька А. А. Дослідження складових та індикаторів оцінки фармацевтичної допомоги у країнах світу / А. А. Котвіцька, А. В. Волкова // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2015. – Т. 1, № 1. – с. 25-31.</p> <p>7. Котвіцька А. А. Контент-аналіз науково-практичних напрямків дослідження в сфері соціальної фармації // А. А. Котвіцька, І. О. Сурікова, І. В. Кубарева // Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики. – 2019. – Т. 12, №1(29). – С. 97 – 103.</p> <p>8. Котвіцька А. А. Наукове узагальнення сучасних засад імплементації систем реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги в європейських країнах/ А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2015. – №6 (44). – С. 85-89.</p> <p>9. Котвіцька А. А. Освітньо-наукові аспекти розвитку паліативної допомоги в Україні / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, М. С. Бекетова // Фармацевтичний часопис. – 2021. – № 3. – С. 64-73.</p> <p>10. Котвіцька А. А., Сурікова І. О. Обґрунтування ролі та відповідальності фармацевтичного працівника в умовах впровадження концепції соціальної фармації : метод. рек. Х., 2018 – 32 с.</p> <p>11. Котвіцька А.А. Дослідження фармацевтичної обізнаності населення як потреби сучасного суспільства в питаннях раціонального використання ліків / А.А. Котвіцька, А.В. Волкова, О.С. Овакімян та ін. // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2022. - Т.8, № 4. – С. 3-13.</p> <p>12. Кубарева І.В., Бекетова М.С. Обґрунтування соціально-фармацевтичних засад організації педіатричної паліативної допомоги: метод. рек. Х., 2021. – 49 с.</p> <p>13. Котвіцька А. А. Обґрунтування необхідності впровадження соціально орієнтованих механізмів регулювання розвитку та розміщення аптечних закладів в Україні: метод. рек. / А. А. Котвіцька, Г. Л. Панфілова, А. В. Волкова, Ю. В. Корж. – Х., 2021. – 36 с.</p>

	<p>14.Панфілова, Г. Л. Фармацевтична допомога як історична, нормативно-правова та соціально-економічна категорія в системі охорони здоров'я і фармацевтичному забезпеченні населення / Г. Л. Панфілова // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2014.– № 2 (15). – С. 89-97.</p> <p>15.Пестун І. В. Огляд сучасних тенденцій професійної діяльності провізорів (фармацевтів) в Україні та за кордоном / І. В. Пестун, З. М. Мнушко // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2017. – Т. 3, № 1. – С. 52 – 59.</p> <p>16.Пономаренко М. С. Системні підходи у створенні необхідного асортименту лікарських засобів для аптек сімейної фармації та аптек загального типу при закладах сімейної медицини / М. С. Пономаренко, А. В. Кабачна, О. С. Соловійов, С.В. Аугунас, В.О. Борищук // Фармацевтичний часопис. – 2016. - №2. – С. 54 – 60.</p> <p>17.Adusumilli PK. Drug related problems: an over view of various classification systems / PK Adusumilli, R Adepu // Asian Journal of Phamaceutical and Clinical Research. – 2014, Vol 7, Issue 4 – P. 7 – 10</p> <p>18.Almarsdottir A.B. Opportunities and challenges in social pharmacy and pharmacy practice research / A.B. Almarsdottir, S. Kaе, J.M. Traulsen // Research in Social and Administrative Pharmacy. – 2014. – Vol. 10(1). – P. 252–255.</p> <p>19.CDER. Drug safety priorities. 2015-2016. // FDA. – 40 p. – Режим доступу: https://www.fda.gov/media/100679/download</p> <p>20.Karthikeyan M. Systematic Review on Medication Errors/ M. Karthikeyan, T. Balasubramanian, Mohammed Ibrahim Khaleel, Muhammed Sahl, P. A Rashifa // International Journal of Drug Development and Research. – 2015. – 7(4). – p. 9-11</p> <p>21.Kostriba J. Social pharmacy as a field of study in undergraduate pharmacy education / Jan Kostriba, Abdullah Alwarafi, Jiri Vlcek // Indian Journal of Pharmaceutical Education and Research. – 2014. – Vol. 48 (1). – P. 6–12.</p> <p>22.Sheridan Janie. What is social pharmacy? An overview / J. Sheridan // Japanese Journal of Social Pharmacy. – 2015. – Vol. 34 (2). – P. 141–45. doi : 10.14925/jjsp.34.2_141.</p> <p>23.Conceptualization, Development and Psychometric Evaluations of a New Medication-Related Health Literacy Instrument: The Chinese Medication Literacy Measurement / Lin, Hsiang-Wen, Elizabeth H. Chang, Yu Ko, Chun-Yu Wang, Yu-Shan Wang, Okti Ratna Mafruhah, Shang-Hua Wu, Yu-Chieh Chen, and Yen-Ming Huang // International Journal of Environmental Research and Public Health. – 2020. – № 17 (19). – P. 6951.</p> <p>24.Health and medication literacy and the desire to participate in pharmacotherapy decision making – comparison of two countries / M. Cordina, K. Hämeen-Anttila, J. Lauri, S. Tabone, H. Enlund // Research in Social and Administrative Pharmacy. – 2018. – Vol. 14, Issue 9. – P. 817-823</p>
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1. Демографічний щорічник «Населення України, 2020» [Електронний ресурс]. Державна служба статистики Укаріни. – К., 2021. – 186 с. – Режим доступу: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/dem_2020.pdf</p> <p>2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua</p> <p>3. Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України». Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.phc.org.ua</p> <p>4. Державний Експертний Центр Міністерства охорони здоров'я України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dec.gov.ua/</p> <p>5. Індекс здоров'я України-2019. Результати загальнонаціонального дослідження [Електронний ресурс]. – Київ, 2020. – 103 с. – Режим доступу: http://health-index.com.ua/HI_Report_2019_Preview.pdf</p> <p>6. Міністерство охорони здоров'я України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua</p> <p>7. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/897_009</p>

	<p>8. Національна служба здоров'я України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nszu.gov.ua</p> <p>9. Реформа системи охорони здоров'я. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya</p> <p>10. Центральна база даних eHealth України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ehealth.gov.ua/</p> <p>11. Цілі сталого розвитку: Україна : Національна доповідь 2017. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.</p> <p>12. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2019 року : статистичний збірник. Державна служба статистики України. – К., 2019. – 83 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/06/zb_chnn2019.pdf.</p>
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=2477</p>

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Комп'ютер персональний Системний блок VT Computers ЦПУ INTEL Pentium G4400, комп'ютер персональний комплектації 1VT Computers Intel Pentium G4400, робоча станція R-Line з процесором Intel Core i5-7400, персональний комп'ютер №2 R-Line Intel з процесором Core i3-8100, ноутбук Acer Intel Core i3 8th Gen, мультимедіа проектор EPSON ED-824H, мультимедіа проектор EPSON EB-E350, фліпчарт.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows, Microsoft Office. Програма для організації відеоконференцій ZOOM, тип ліцензії – free license for education на 1 рік з можливістю подовження. Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE 3.9.8, тип ліцензії – Open Source.